

KURMACA

EDİTÖR
CHRISTINE MONTALBETTI

ÇEVİREN
MEHMET ALKAN

CHRISTINE MONTALBETTI

1965 doğumlu Fransız roman ve drama yazarı. Aynı zamanda Paris Üniversitesi'nde edebiyat profesörüdür. Bugüne kadar dokuz kurmaca eser kaleme almıştır ve bunların büyük bir kısmı İngilizceye çevrilmiştir. Montalbetti, kaleme aldığı kurmaca eserlerde, 'müdahaleci anlatım' denilen bir tekniği uygulamaktadır. Bu teknikte okur, başkişinin başından geçen olayları hayal eden tek kişi olduğunu durmadan hatırlamaktadır.

Başlıca eserleri: *Expérience de la campagne* (2005); *Nouvelles sur le sentiment amoureux* (2007); *Petits Déjeuners avec quelques écrivains célèbres* (2008); *Le Cas Jekyll* (2010); *Sa fable achevée, Simon sort dans la bruine* (2011).

MEHMET ALKAN

Sivas, Kangal'da doğdu (1966). Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu (1987). Bir süre Fransızca öğretmenliği yaptıktan sonra (1989-1993), Kafkas Üniversitesine araştırma görevlisi olarak atandı. Ankara Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı bölümünde yüksek lisansını tamamladı (1998). Hacettepe Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı bilim dalında *Le nonconformisme dans l'oeuvre romanesque de Boris Vian* adlı çalışmasıyla doktor unvanı aldı (2004). Hâlen Kafkas Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Mütercim Tercümanlık bölümünde doktor öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Başlıca çevirileri: Paul Veyne, *Yunanlılar Mitlerine İnanmışlar mıydı?* (2003, 2016); Blaise Pascal, *Taşra Mektupları* (2021); Wilhelm Gottfried Leibniz, *Anlama Yetisi Üzerine Yeni Denemeler* (2021)

İÇİNDEKİLER

13 | Giriş

BİRİNCİ BÖLÜM KURMACANIN TEKELİ: GÖRELİLİK KURAMLARI

43 | 1. GORGIAS
SÖZ KENDİ NESNELERİNİ ÜRETİR

49 | 2. BERKELEY
DÜNYA BİR RÜYA MIDIR?

52 | 3. GOODMAN
KURMACA VE DÜNYA YORUMLARI

İKİNCİ BÖLÜM KURMACA VE GÖNDERİM

54 | 4. FREGE
KURMACA, ANLAM VE DÜZANLAM

57 | 5. GOODMAN
KURMACANIN METAFORİK HAKİKATI

60 | 6. SEARLE
YATAYLIK, -MIŞ GİBİ YAPMA VE GÖNDERGE KÜMELERİ

66 | 7. MARGARET MACDONALD
ONTOLOJİK AYRIM

69 | 8. GENETTE
KIRKYAMA VE KAPALILIK

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KURMACA VE MÜMKÜN DÜNYALAR

- 74 | 9. PAVEL
'UZAK BİR MODEL'
- 77 | 10. LEIBNIZ
MÜMKÜN DÜNYALAR KURAMI
- 81 | 11. BORGES
KÜTÜPHANE EVREN

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
KURMACA VE GERÇEĞEBENZER

- 88 | 12. ARİSTOTELES
GERÇEĞEBENZERİN POETİKASI
- 94 | 13. GENETTE
GERÇEĞEBENZER VE GÖRGÜ KURALLARI
- 97 | 14. CHAPELAIN
KUSURSUZ BİR TAKLİT İÇİN
- 101 | 15. MADAME DE LA FAYETTE
'PEK GERÇEĞEBENZER OLMAYAN' BİR İTİRAF
- 111 | 16. VALINCOUR
GERÇEĞEBENZER METİN VE GERÇEKLE İÇ İÇE GEÇMİŞ METİN
- 115 | 17. BARTHES
'YENİ GERÇEĞEBENZER'
- 117 | 18. FLAUBERT
LÜKS BİR BAROMETRE

BEŞİNCİ BÖLÜM
KURMACANIN TEHLİKELERİ: HASTALIKLAR VE TEDAVİSİ

- 121 | 19. PLATON
ŞAİRLERİN ÜLKEDEN KOVULMASI
- 125 | 20. CERVANTES
DON KİŞOT; PARADİGMA
- 135 | 21. MARIVAUX
'MODERN DON KİŞOT' PHARSAMOND

138 | 22. FLAUBERT
OKUR EMMA BOVARY

140 | 23. SHAEFFER
TEDAVİ

ALTINCI BÖLÜM
BİR METNİN KURMACA KONUMU: BU KONUDAKİ
KİMLİKLENDİRME

143 | 24. GENETTE
KONUM HAKKINDAKİ BELLİ BİR AYIRT EDİLEMEZLİK

148 | 25. GUILLERAGUES
GEÇ KARARA BAĞLANMIŞ BİR DURUM

152 | 26. [LEMNOSLU] PHILOSTRATUS
HEP ŞÜPHELİ KALMIŞ BİR DURUM

156 | 27. PEREC
KONUM BELİRSİZLİĞİNİ İYİ KULLANAN BİR METİN

159 | 28. SEARLE
NİYET KAVRAMI

YEDİNCİ BÖLÜM
KURMACA ÖNSÖZLERDEKİ DURUM

164 | 29. MONTESQUIEU
BİRBİRİ ARDINCA GELEN ÖNSÖZLER

170 | 30. LACLOS
ÇELİŞKİLİ ÖNSÖZLER

176 | 31. ROUSSEAU
DİYALOGLU BİR ÖNSÖZ

202 | 32. MARIVAUX
BRÖTON TARZI DOLAPTAKİ ELYAZMASI

205 | 33. DIDEROT
ÖZEL BİR ALDATMACA

226 | SÖZLÜKÇE

246 | KAYNAKÇA

252 | DİZİN

GİRİŞ

Sherlock Holmes'un Baker Sokağı 221B'deki evi ziyaret edilebiliyor. Viktorya dönemine ait, dört kat dolusu tümüyle gerçek, o vitrinlere gelinceye kadar elden ele gezmiş olduklarına hiç kuşku bulunmayan ve (sahiden) görebildiğim bu objelere yalnızca Sherlock'un elleri (sahiden) değmedi, orası kesin.

Baker Sokağı metrosunun çıkışında, kaidesinde de belirtildiği gibi 'Büyük Dedektif'in heykeli var. Kimi temsil ediyor bu heykel tam olarak?

Helenist Victor Bérard, *Odyseia*'daki yerleri aramak için fotoğrafçısıyla birlikte bir yolculuğa çıkmıştı. Fred Boissonnas, (*Dans le sillage d'Ulysse, album odyséen [Odysseus'un İzinde Odyseia Albümü]* [1933], Arman Colin, 1973) adlı kitapta, Telemakhos'tan kalma bir yolu işaret eden başlığıyla neyin fotoğrafını gösteriyordu? Kaldı ki, o iki adamın gerçekten geçtiği toprakların hiçbirinden sahiden geçmemişti Telemakhos.

Sıkıcı bir cumartesi günü, Euro Disney'e gidelim Mickey ve arkadaşlarını görmek için; kiminle karşılaşacağız orada?

Théophile Gautier, *Voyage en Espagne [İspanya'ya Seyahat]* adlı kitabında Figarolar, Maritornelar ¹görür her yerde. Ne anlama geliyor bu?

Bir sohbet sırasında, filanca romanın öyküsüne nüfuz edemediğinizi söylüyorsanız, tam olarak neye nüfuz etmişsinizdir?

¹ Figaro, Beaumarchais'nin birden fazla tiyatro eserinde yer alan kurmaca kahraman iken; Maritorne, Cervantes'in *Don Kişot*'undaki çirkinliği, kirliliği ve sevimsizliğiyle meşhur kadın kahramandır. (Çev.)

ÇELİŞKİLİ ÖNSÖZLER

Laclos'nun 1782 yılında yayımlanan *Les Liaisons dangereuses* [*Tehlikeli İlişkiler*] adlı eseri başka bir dış görünüşü kullanıyor. Bu kez eşzamanlı iki karşıt söylem söz konusudur. Roman iki önsözle başlıyor yani; birisi güya editörün, diğeryise 'redaktörün' imzasını taşıyor. 'Editör', metnin konumunun kurmaca olduğunu ifade ediyor, fakat ileri sürdüğü ahlaki argümanların şüpheli olduğu açıkça ortada. 'Redaktör', mektupların göndergesel olduğunu ileri sürüp, bunların ayıklanması, düzene sokulması ve bunlara notlar eklenmesi, özgünlük konusundaki (kurgusal olduğu açıkça ortada olan) kaygıyla (tartışmaya tâbi tutulan) üslup durumu gibi, metnin üzerinde yapılan yeniden düzenleme çalışmalarını gerekçe olarak gösteriyor o konuda. Buna, eserin hoşluğu ve yararlılığı üzerine bir söylem ekleniyor.

TEHLİKELİ İLİŞKİLER¹

“*Editörün Uyarısı*

Bu eserin başlığına ve redaktörün önsözünde o konuda söylediklerine rağmen, bu derleme kitabın gerçek olduğuna dair güvence vermediğimizden, hatta bunun yalnızca bir roman olduğunu düşünmek için güçlü gerekçelerimiz olduğundan okurlarımızı haberdar etmek zorunda olduğumuzu düşünüyoruz.

¹ Laclos, *Les Liaisons dangereuses*, Ed. R. Pomeau, GF-Flammarion, 1996, s.70-71.

Ayrıca, gerçeğebenzerlik oluşturmaya çalışmış gibi görünmesine rağmen, yazar bunu, yayımladığı olayları beceriksizce yerleştirdiği dönem itibarıyla kendisi bozmuş gibi geliyor bize. Gerçekten de, ortaya koyduğu kişilerin çoğunun o kadar kötü alışkanlıkları var ki, bizim yüzyılımızda yaşamış olduklarını kabul etmek imkânsız; zira bu felsefe çağında her yana yayılmış olan aydınlanma, herkesin bildiği gibi, tüm erkekleri çok namuslu, tüm kadınları da çok ölçülü ve ihtiyatlı hâle getirmiştir.

Yani bizim düşüncemiz odur ki, eğer bu eserde aktarılmış olan maceraların bir hakikat temeli varsa, bunlar ancak başka yerlerde ya da başka zamanlarda yaşanmış olabilir; ayrıca, olayları kendi yüzyılına ve ülkesine daha çok yaklaştırarak daha çok ilgi çekme umuduyla açıkça baştan çıkıp, bize çok yabancı olan âdetleri bizim kıyafetimiz ve yaşam alışkanlıklarımız altında gösterme cüretinde bulunan yazarı esfle kınıyoruz.

Bu konuda her türlü beklenmedik duruma inanacak kadar saf okuru elimizden geldiğince korumak için en azından, bu görüşümüzü kendisine güvenle önerdiğimiz bir akıl yürütmeyle destekleyeceğiz, çünkü galebe çalan bu akıl yürütmenin üstüne söz söyleneceğini sanmıyoruz; söylemek istediğimiz şu: Aynı nedenler her zaman aynı sonuçları doğurduğu hâlde, günümüzde, altmış bin frank geliri olan genç bir kızın rahibe olduğunu ya da genç ve güzel bir başkan karısının aşk acısından öldüğünü görmüyoruz.”

REDAKTÖRÜN ÖNSÖZÜ²

“Okurların belki de hacimli bulacağı bu eser, daha doğrusu bu derleme kitap, alındığı yazışmaların tamamını oluşturan mektupların çok küçük bir kısmını içermektedir yine de. Bu yazışmaları elde etmiş olan ve yayımlamak istediklerini bil-

² Laclos, *Les Liaisons dangereuses*, agy, s.72-76.

diğim kişilerce bunları düzenlemekle görevlendirilmiş birisi olarak emeğimin karşılığında, gereksiz göreceğim her şeyi ayıklama izni istedim yalnızca; ayrıca, gerek olaylardaki yetkinlik bakımından, gerekse karakterlerin ele alınışı bakımından yararlı gördüğüm mektupları aldım sonuç olarak. Bu hassas çalışmaya, yayımlanmasına izin verdiğim mektupları düzen içerisinde yerleştirme işi –bu düzeni oluşturmak için neredeyse her zaman tarih sırasını bile takip ettim– ve ardından, amacı çoğunlukla bazı alıntıların kaynağını göstermekten ya da çıkarttığım bazı şeylerin gerekçelerini belirtmekten ibaret olan kısa ve özgün notlar da eklenirse, bu esere sağladığım katkının tümü anlaşılacaktır. Görevim bunun daha ötesine geçmiyordu.³

Daha önemli değişiklikler önermiştim aslında; bunların hemen tamamı, hakkında çok hata bulunacak olan söylem ve üslup duruluğuyla ilgiliydi. Ayrıca, çok uzun mektupları ve büyük çoğunluğu birbiriyle ilgisi olmayan konuları ayrı ayrı ve neredeyse aralarında bir geçiş olmadan ele alan mektupları kesmeyi arzu ederdim. Kabul görmeyen bu iş, esere değer katmak için yeterli olmazdı elbette, fakat oradaki bazı kusurları ortadan kaldırırdı en azından.

Yalnızca bu mektuplara göre yazılmış bir eseri değil mektupların kendisini tanıtmak istediklerini ve bu yazışmalara katkıda bulunan sekiz ila on kişinin tamamının aynı duru üslupla yazmalarının hem gerçeğebenzerliğe hem de hakikate aykırı olacağını söyleyerek bana karşı çıktı insanlar. Duru bir üslup bir yana, tam tersine, içlerinde ciddi hatalar yapılmamış tek bir mektup bile bulunmadığını ve bunun kesinlikle eleştiriye uğrayacağını belirtmem üzerine, akli başında her okurun elbette ki bazı kişilere ait mektuplardan oluşan bir derlemede hata bulmak için hazır beklediğini, çünkü bugüne kadar çeşitli saygın yazarlarca hatta

³ Bu mektuplarda konu edilen kişi adlarını çıkardığımı ya da değiştirdiğimi; bu adların yerine koyduklarım arasında herhangi birine ait bir ad varsa, bunun sadece benim yapmış olduğum bir hata olacağını ve bundan herhangi bir sonuç çıkarmamak gerektiğini bildirmek isterim ayrıca. [Özgül metindeki not].

DİZİN

A

- açıklama ilkesi 95
adalet 77
ahlak ilke(ler)i 34, 37, 38, 64, 71, 94,
95, 190, 188, 231, 239
ahlakçı roman 96
akıl 48, 50, 51, 99, 114, 122, 123, 131,
137, 167, 171, 179, 180, 181, 187,
203
aksiyoloji 77, 239
aldatma niyeti 21, 60, 63
aldatmaca uzamı 28
alegorik açıklama 85
algı 49, 53, 141, 241; ~ yanılması 141
algusal inanç 141
alinyazısı 77, 238
Alkibiades 89
Galyalı Amadis 127, 128, 130
ana-metinsellik 69
anı(lar) 16; ~ roman olgusu 144
anlamsal olmayan uzlaşımlar 61
anlatı: ~ düzeni 22; ~ hızı 22
anlatıbilim 22, 69, 147, 231, 232, 251
anlatıbilimsel: ~ ayrımlar 145; ~ nitelik
145
Antik dönem 98
anti-romanlar 135
antoloji 15
Aristoteles 14, 15, 16, 28, 39, 44, 88,
89, 90, 91, 92, 97, 98, 127, 228, 229,
237, 238, 244, 245; ~in mimesisi 28
Aristotelesçi: ~ bakış açısı 27; ~ kurma-
ca 39; ~ tip 140
artzamanlı okuma 35
arzular 75
aslan-metin 72
aşk 108, 113, 114, 121, 124, 134, 151,
154, 171, 183, 193, 196, 197, 198,
208
aydınlanma 171

B

- Barthes 115, 117, 118, 230, 242
Barthes, Roland 115, 117, 230
basit söylemsel yöntem 58
Batı gerçeklikleri 164
Beaujour, Michel 233
Don Belianis 127
Bénabou, Marcel 156
benzeşim 74
Bérard, Victor 13, 41, 42
Berkeley 15, 49, 50
beşeri dünya 48
betimleme 24, 36, 46, 73, 117; ~ tek-
niği 117
biçimler düzlemi 143
de Biasi, Pierre-Marc 117
biçimsel ölçütler 21, 23
bilgi: ~ doygunluğu 81; ~ gelişimi 53
bilimsel yapılar 52
bilişsel: ~ psikoloji 241; ~ rol 36
Boccaccio 112
Borges 25, 74, 75, 81, 82, 83, 84, 87,
234
Bosch 59
Boswell 59
Madam Bovary 73
Bussy-Rabutin 96, 101, 229
Butor, Michel 235
- ### C
- del Carpio, Bernardo 128
Cassin, Barbara 15, 47
Cervantes 13, 29, 59, 125, 126, 187,
226
Charles, Michel 115, 242
Chase-White, Andrew 64
coğrafya 67, 71
Coleridge 26, 140
Croft, Lara 27, 140

Cromwell, Oliver 67, 68

Ç

çağdaş yazın 16, 26, 76
çelişme anı 15
çevretümce 96

D

Darwin 59
denetim süreçleri 26
deneysel soruşturma 147
destan 55, 121, 237
dışavurum 53
Diaz, Rodrigo 128
Dickens 67
Diderot 205, 206, 207, 208, 209, 211, 213, 238
dikeylik metaforu 243
dil: ~ edimi 60, 243; ~ edimleri kuramı 72; ~ felsefesi 232, 236, 237, 240; ~in göndergesel gücü 43; ~in kötüye kullanımını 16; ~in olağan kullanımını 20; ~in yatay kullanımını 20; ~ oyunları kuramı 62; ~ oyunlarının çeşitliliği 62; ~ oyunu 20, 62; ~ pratiği 14

dildişi uzlaşımlar 61

dilbilim 40, 233

dilsel olmayan sistemler 53

dinsel şiirler 121

doğa 49, 50, 91, 190, 198, 199; ~nın yasalrı 51; ~nın yöntemleri 51

dolaylı dil edimleri 19, 20

del Dongo, Fabrice 37

Doyle, Conan 41, 64, 73

dönüşüm mantığı 37

dramatik şiir 97

Dupont-Roc, Roselyne 90, 237

duyarlılık 123

duygudaşlık 122, 236

duygular 56, 98, 173, 193, 194

duyular 50, 51

dünya: ~ etkisi 48; ~ kavramı 74, 75, 76; ~ nesnesi 14; ~nın yorumları 52; ~ oluşturma 52, 53; ~ oluşturma biçimleri 53

düzanlam 35, 36, 53, 54, 55, 116, 227, 233

düzanlamsal yorum 52

düzyazı 88

E

edimbilimsel ilişki 69

epik: ~ önerme 54; ~ şiirler 112

epistemoloji 52, 53

epistemolojik işlev(ler) 27, 32

ereksellik(ler) 60, 89, 92, 237

estetik: ~ ilişki 69; ~ söylem 24

eşadlı sözcükler 37

eşanlı olaylar 16

eşikler 69

etkisizleştirme 26, 242

evren(ler) 52, 74, 82, 183, 234, 235, 239; ~in yapısı 81; ~in ontolojik konumu 74

eyleme geçme güdülenmesi 239

F

faal akıl 48

fabl 63, 144

Félicité 115, 117, 118, 119, 230

felsefe 39, 48, 171, 177, 180, 185, 190, 192, 203, 206; ~nin ortak ilkeleri 49

felsefi taklit 88

fenomen(ler) 16, 49, 50

Flaubert 16, 17, 115, 116, 117, 118, 138, 226, 230, 242, 243

Fontenelle 101, 229

Fred Boissonnas 13

Frege 21, 54, 55, 57, 60, 227, 233

G

Garréta, Anne 156

Gautier, Théophile 13

geçişsizlik 70, 227

gerçeğebenzer anlatı 95

gerçeğebenzerlik 38, 64, 94, 95, 99, 147, 171, 172, 228, 229, 230, 239, 245, 239

gerçeklik etkisi 115, 117, 230

gezi türü 233

Goethe 152

Goodman, Nelson 15, 40, 41, 52, 57, 73, 141, 226, 227, 236, 240, 241

Gorgias 14, 15, 43, 44, 45, 46, 47, 232

Goya 59

gönderge(ler) 9, 33, 38, 47, 60, 63, 71, 116, 152, 230, 231

göndergesel: ~ alan 237; ~ metin 143; ~ çoğulluk 90; ~ işlev 20; ~ metin (ler) 15, 16, 17, 70, 89, 143, 148, 231, 232, 237; ~ ögeler 33; ~ özel adlar 63, 64; ~ sav 232, 243; ~ sözcük 66, 232; ~ türler 143, 161, 244; ~ yanlısı 116; ~ yer adları 63, 64; ~ yeterlilik 47

göndergesellik 63, 159

görelilik kuramı 75, 241
 görünüş 142
 göstergebilim 115
 gösterileni olmayan gösterme 72
 Guilleragues 25, 149, 159
 günlüklere 16

H

hafıza 130
 halkın bilgisi 113
 Hamburger, Käte 22, 23, 72, 146
 Harlequin 245
 hassas ruhlar 117
 hayal dünyası 130
 Hektor 93
 Herodot 89, 228
 hipotez düzeni 19
 Holmes, Sherlock 13, 41, 42, 64, 65,
 71, 73, 74, 75
 Homeros 16, 42, 122, 124
 Hylas 49, 50, 51
 Imbert, Claude 54, 55

İ

iç monolog 143
 içerim ilişkisi 94
 ilahileri 124
 ilkesiz eylem 95
 imge 53, 71, 182, 184
 immateryalizm 49
 insan soyu 168
 irade 51, 77, 238
 ironik metafor 138
 istemli duraksama 140

J

Jakobson 145, 227

K

kadın kahraman 29, 101, 140
 kalem kavgası 101
 kanton 69
 Karanina, Anna 65, 70, 71
 keşifte bulunma hazzı 39
 Kırmızı ve Siyah 29, 37, 96
 kişisel psişeler 75
 Don Kişot 13, 28, 29, 32, 40, 41, 57,
 58, 125, 126, 130, 131, 132, 133,
 134, 135, 138, 226, 236, 242
 klasik: ~ estetik 97; ~ roman 146; ~ ti-
 yatro 145
 komediler 32, 112

komediya 121, 124
 korku 86, 104, 181
 koşulcu poetikalar 244
 kölelik 95
 kötü niyetli faal akıllar 82
 Kripke 74, 76, 234
 kuantum mekaniği 75
 kurala uygunluk 92
 kurgu: ~ kuralları 30; ~ oyunu 31
 kurgusal mektuplar 205
 kurma biçimi 117
 kurmaca: ~ alanı 111, 237; ~ anlatı 22;
 ~ metin 18, 22, 33, 34, 36, 37, 63,
 66, 67, 70, 72, 81, 88, 90, 143, 145,
 227, 228, 232, 242; ~ dil edimleri
 159; ~ dizge 72; ~ dünya(lar) 29, 28,
 30, 31, 32, 53, 74, 75; ~ evren 74; ~
 evrenler ontolojisi 239; ~ modelleme
 36; ~nın bilinme süreci 27; ~nın dili
 18, 66; ~nın epistemolojik zorunlulu-
 ğu 141; ~ ögeler 33; ~ önermeler 19;
 ~ sorunu 234; ~ söylem 71; ~ sözce
 20, 21, 60, 61, 66, 70, 227, 232; ~
 gömülme 141, 142, 241, 242; ~ yön-
 tem 47, 48
 kurmacasallık 143, 144, 146, 159, 245
 kurucu sorun 141
 Kurz, Heinrich 157
 kuşkuçuluk 49
 kutsal ruh 117
 kültür 48, 230

L

La Nouvelle Héloïse 176
 Laclós 170, 171
 Madam de Lafayette 101, 111
 lafzi sahtelik 58
 Lallot, Jean 90, 237
 Le Huenen, Roland 233
 Lecarme, Jacques 233
 Leibniz 77, 78, 234, 238
 Lesage 162
 lirizm 121
 logos 48

M

Macdonald, Margaret 18, 19, 34, 66,
 67, 70
 madde 50, 51; ~nin varlığı 50
 mantık 60, 73, 232, 233, 236
 mantıksal özne 18
 Marivaux 28, 135, 202, 203

- mektup-roman 143
meşruiyet 147
metafizik 53
metafiziksel anlatılar 75
metafor 92, 145, 226, 238
metin; ~in kurmaca dizgesi 23; ~in kurmacasallığı 148; ~in simya aşaması 37
metnin alımlanma alanı 111
mevcut gerçek dünya 80
Michelet 116
mimesis 39, 88, 90, 178, 237, 238
mimetik: ~ etkinlik 90; ~ hayvan biçimi 90; ~ yanılısıma 97
modern dönem 116
Molina 77
Moore 18
Murdoch, Mlle 64
mutsuzluklar 123
mümkün dünya(lar) 59, 74, 76, 77, 78, 79, 80, 234, 238, 239; ~ kuramı 77
müzik 53, 98
- N**
Nabokov 65
Napolyon 29, 33, 37, 58, 64, 67, 68, 73, 232, 231
nedensellik 16, 39, 228, 234, 245
Newton 59
niyet 21, 25, 60, 63, 159, 237
- O**
Odysseus 13, 54, 55, 56, 57
olasılık kavramları 77
olayörgüleştirme 146
olgu 141, 152
olğusal: ~ anlatı 22, 240; ~ betimleme 19; ~ metin 22
olumsal: ~ gelecekleler 79; ~ ilişkiler 90
ontoloji 27, 81, 82, 232, 234, 239
ontolojik: ~ ayrımlar 29; ~ düzey 121; ~ konum 17; ~ metafor 76; ~ nitelik 43; ~ özgüllükler 30
ortak ilkeler 49
oyunsu strateji 202
- Ö**
öfke 121, 124
ön dikkat 26, 241
örnekleme 53
örnekleme yöntemleri 53
örtük gerçekçebenzelik 95
- öykü 98
öyküleme 117
özcü poetikalar 244
özgüllük 97, 232, 237
özgür: ~ edimler 78; ~ irade 77, 238
özgürlük 77, 238
özyaşamöykü(leri) 16; ~sü uzlaşması 232
- P**
paradigmatik figür 28
paradokslar 49
parodi romanlar 135
Pavel, Thomas 74, 75, 81, 82, 234, 235
Perec, Queneau 156
Phébus 127
Philonous 49, 50, 51
Philostratus 24, 152, 153, 159, 232
Platon 27, 40, 43, 121, 122, 140, 241; ~ sonrası ikicilik 40
Platonculuk 27
poetika 16, 39, 69, 91, 92, 97, 111, 228, 229, 232, 237, 238, 239, 245; ~nın sorunlar 140
pratik deneyimi 91
Proppe, Vladimir 22
Proust 22, 61, 73, 235
psikoloji 26, 39, 96, 249; ~ yöntemleri 96
- R**
resim 53, 92, 100, 152, 153, 154, 157, 237
romanımsı anlar 29
La Rochefoucauld 96
Madam Roger des Genettes 117
Roubaud, Jacques 156
Rousseau, Jean-Jacques 197, 198, 233
ruh 99, 117
Rus Devrimi 33, 231
Russel, Bertrand 54
rüyalar 75
Ryle, G. 18
- S**
sabit veri 52
saf: ~ anlatı tipi 96; ~ biçimler 23
safsata 48
sahte-gönderim 72
Salamis Savaşı 90
salgınlar 86
sanat(lar) 26, 53, 56, 58, 69, 92, 93, 100, 141, 152, 240; ~ felsefesi 53; ~ yapıtı 56, 69

- sanatsal ilişki 69
 sapkınlık 86
 Savaş ve Barış 64, 67, 73
 Schaeffer, Jean-Marie 26, 27, 36, 39, 40, 235, 236, 237, 241, 242
 Schwarzenegger 32
 Scott, Walter 162
 seküler estetik 116
 semantik: ~ ilkeler 20; ~ yeterlilik 62
 senaryo 36
 sevgi 104, 107, 149, 167, 168
 Sextus Empiricus 44, 45
 Shaeffer 35, 140, 141, 231, 237, 240, 241, 242
 Shanahan, Mlle 64
 de Silva, Feliciano 127
 simgesel yöntemler 53
 sinematografik: ~ kurmaca 30; ~ yansıtma 241
 Slater, Jack 30, 32
 sonu olmayan bir dairesellik 73
 sonuç üretme yeteneği 15
 söz sanatları 20
 sözedimsel: ~ dil oyunları 62; ~ terimler 71; ~ boyut 21
 sözlül yorum 52
 Stendhal 37, 96
 Sue, Eugène 29, 138
 sükûnet 103
 Süleyman yargısı 147
 Swann, Gilberte 73
- Ş
 şaşkınlık duygusu 168
 şifreleme 17, 84, 145, 202
 şiir 22, 48, 53, 56, 88, 89, 92, 93, 98, 124, 160, 228, 244
 şiirsel nitelik 92
 şövalyelik roman(lar)ı 28, 125, 135
- T
 tanrısal: ~ koruyuculuğun varlığı 49; ~ zekâ 78
 tarih 39, 67, 71, 111, 146, 172, 223, 229, 230
 tarihsel: ~ roman 67; ~ hakikat 111; ~ kişilikler 67, 111; ~ olay adları 63, 64
 tasarımlar 56, 235
 tasvirler 24, 152, 153, 232
 temsil 99, 116; ~ gücü 40; ~in enerjisi 98
 tikel: ~ davranış 94; ~ sanat 93
- tin 50
 tipoloji 111
 tiyatro 13, 41, 79, 98, 99, 140, 189, 195, 198, 237
 Todorov 22
 Tolstoy 65, 68, 70, 231
 töz 52
 tragedya(lar) 25, 112, 122
 transgresif geçişler 30
 tür uzlaşmaları 95
 türün kuralları 116
- U
 uzlaşma üretimi 48
- V
 Valéry 70, 71
 Valincour 94, 111, 112, 229, 239
 Valla 78, 238
 Vanina Vanini 96
 varoluş 35, 73
 Vautrin 235
 Verne, Jules 156
- W
 Wittgenstein 54, 62
- Y
 yanmetinsel işaretler 145
 yan-metinsellik 69
 yansıtma 65, 88, 90, 91, 93, 116, 228, 233, 237, 241, 243
 yanyazımsal metin 27
 yaratı 53
 yaratma gücü 52
 yarı bilimsel yapılar 52
 yaşamöyküleri 16
 yaşlılık 86
 yazı simgeleri 83
 yazın yaşamı 75
 yazımsal: ~ kurmaca üretimi 48; ~ metinler 148
 yazımsallık 70, 243, 244, 245
 yeniden yapılandırma 58
 yerindelik derecesi 74, 239
 yetersizlik 47, 92, 226
 yüzleşme 127
- Z
 zihin dünyası 128
 zorunluluk 16, 39, 77, 88, 89, 90, 228, 238, 245; ~ kategorisi 88